

insolventieverklaring zou overgaan, als iemand zich zou verzetten tegen de curateurs of Jacob van de Werken zelf. De ondertekenaars waren Gerrit Backer, de vermaarde medicus en leidende figuur van het Bataafsch Genootschap Lambertus Bicker, Pieter van de Rotte, J. de Beurs & Cie, Johan Jongen, F.H. Gram, Abraham en Jan van Stolk & Cie, Reyer Ockerse, Plemp & Co en Barth. Boogaardt²⁶).

Doch op 24 augustus van dit jaar werd Jacob failliet verklaard met benoeming van mr. Hendrik Lormier en Dirk van Es tot curateurs. Zij verzochten aan de secretaris van Wateringen machtiging om een paardeton en trommelmolen met gereedschappen in de Oudebroekpolder aldaar, die Van de Werken gemaakt had, te verkopen, alsmede de som van f 255/15, die hem van de ingelanden van de polder over een half jaar molengeld, krachtens een contract van 23 oktober 1781 toekwam, te innen²⁷). De gefailleerde had dus wel enig rendement van zijn tweede uitvinding gemaakt!

De liquidatie ging snel, want al op 29 oktober 1784 gaven de curateurs aan Hendrik Annotee te Kralingen de eigendom van het huis, erf, schuur, en loods aan de Oude Dijk voor f 1050,— plus kosten²⁸). Tenslotte machtigden zij op 22 april 1786 Adriaan Boon, stedehouder van de ruwaard van Putten, om gifte te doen van het huis aan de Voorstraat te Ooltgensplaat aan Jacob Hobbel voor f 517/12²⁹). Daaraan was een grote onenigheid tussen Boon en zijn schoonzoon voorafgegaan, omdat deze de opbrengst van het huis alleen voor zich zelf had gehouden.

Inderdaad heeft Jacob echter zijn woord gehouden en diverse crediteuren alsnog betaald. In 1791 ontvingen de erven van de houthandelaar Herman Bogaard en Elisabeth de Hoog onder art. 327 een bedrag van f 320/8/12³⁰), en onder art. 451 van een vordering groot f 507/16/12 het overgrote deel, nl. f 479/11/4, waarbij de resterende som van f 28/5/8 voor pro memorie diende³¹). Ook de procureur C. van der Looy ontving voor zijn salaris en verschot in de zaak tegen Johannes Schaaij en Jacob van de Werken de hem toekomende f 74/12/—³²).

Het schortte Van de Werken gewoon aan bedrijfskapitaal om zijn werkzaamheden in Kralingen, Rotterdam en elders in korte tijd produktief te maken, ondanks zijn niet geringe gaven als technicus en uitvinder. De mislukking van Steven Hoogendijks vuurmachine speelde natuurlijk ook een belangrijke rol.

Dat hij als deskundige molenbouwer algemeen erkend werd, blijkt uit zijn expertises, verricht voor de houtkoper Adriaan van